

LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTRO

**Į S A K Y M A S
DĖL JŪROS APLINKOS DUOMENŲ FONDO NUOSTATŲ PATVIRTINIMO**

2002 m. gegužės 2 d. Nr. 222

Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos nuostatų (Žin., 1998, Nr. [84-2353](#); 2002, Nr. [20-766](#)) 6.17 punktu bei siekdamas užtikrinti tinkamą duomenų apie jūros aplinką surinkimą, tvarkymą ir prieinamumą visuomenei:

1. T v i r t i n u Jūros aplinkos duomenų fondo nuostatus (pridedama).
2. Aplinkos ministerijos informacijos kompiuterinėje sistemoje vadovautis reikšminiais žodžiais: „monitoringas“, „valdymo sistema“, „vandu“.

APLINKOS MINISTRAS

ARŪNAS KUNDROTAS

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos aplinkos ministro
2002 05 02 įsakymu Nr. 222**JŪROS APLINKOS DUOMENŲ FONDO NUOSTATAI****I. BENDROSIOS NUOSTATOS**

1. Šie nuostatai reglamentuoja Jūros aplinkos duomenų fondo (toliau – Fondo) paskirtį, objektus, tvarkymo įstaigos teises ir pareigas, Fondo sudarymo, duomenų tvarkymo, naudojimo ir saugojimo tvarką.

2. Fondą pagal 2000 03 23 aplinkos ministro įsakymą Nr. 104 „Dėl jūros aplinkos monitoringo ir mokslo tiriamųjų darbų registravimo tvarkos“ (Žin., 2000, Nr. [27-746](#)) tvarko Aplinkos ministerijos Jūrinių tyrimų centras (toliau – Centras).

3. Fondo paskirtis – rinkti, kaupti, sisteminti, saugoti ir teikti jūros aplinkos duomenis ir informaciją apie juos.

4. Fondo objektai yra duomenys apie Lietuvos Respublikos Kuršių marių ir Baltijos jūros teritorinių vandenų ir išskirtinės ekonominės zonos aplinkos objektus.

5. Pagrindinės šiuose nuostatuose vartojamos sąvokos:

jūros aplinka – aplinka, kurią sudaro oras, jūros vanduo ir krantas, dugnas ir gelmės, jų gamtos išteklių;

duomenys apie jūros aplinką – pirminiai duomenys, gauti mokslinių tyrimų, monitoringo, vandens išteklių naudojimo metu ar atliekant priešprojektinio ir kitokio pobūdžio tyrimus;

ekonominė zona – už teritorinių vandenų ribos esanti Baltijos jūros dalis, kurioje Lietuvos Respublika turi tam tikras suverenias teises, jurisdikciją ir pareigas, nustatytas pagal Lietuvos Respublikos įstatymus ir tarptautinius susitarimus ir kurios ribas su kaimyninėmis valstybėmis nustato Lietuvos Respublikos tarptautiniai susitarimai;

teritoriniai vandenys – Lietuvos Respublikos pakrantės 12 jūrmylių pločio Baltijos jūros vandenų juosta, kuri sudaro Lietuvos Respublikos teritorijos dalį ir kurios ribas su kaimyninėmis valstybėmis nustato Lietuvos Respublikos tarptautiniai susitarimai;

Kuršių marios – Lietuvos Respublikai priklausantys akvatorijos vandenys, kurie sudaro Lietuvos Respublikos teritorijos dalį ir kurios ribas su kaimyninėmis valstybėmis nustato Lietuvos Respublikos tarptautiniai susitarimai;

jūros monitoringas – jūros aplinkos komponentų: vandens, oro, nuosėdų bei floros ir faunos, taip pat veiklos pasekmių bei gamtinės ir antropogeninės taršos, kuri gali turėti įtakos jūros aplinkos kokybei, nuolatiniai stebėjimai, įvertinimas ir prognozė.

II. FONDĄ TVARKANTI ĮSTAIGA

6. Fondą tvarkanti įstaiga yra Aplinkos ministerijos Jūrinių tyrimų centras.

7. Centro funkcijos:

7.1. registruoti jūros aplinkos monitoringo ir mokslinius tiriamuosius darbus;

7.2. vykdyti vadovaujančiosios tvarkymo įstaigos nurodymus;

7.3. rinkti, kaupti ir atnaujinti duomenis Fonde;

7.4. užtikrinti Fondo sudedamųjų duomenų bazių funkcionavimą;

7.5. atsakyti už tai, kad Fonde esantys duomenys atitiktų pateiktuosius;

7.6. užtikrinti tvarkomų duomenų apsaugą;

7.7. šių nuostatų V skyriuje nustatyta tvarka teikti duomenų vartotojams Fondo duomenis;

7.8. analizuoti Fondo veiklą ir teikti vadovaujančiajai tvarkymo įstaigai pasiūlymus dėl Fondo veiklos tobulinimo.

8. Centras yra atleidžiamas nuo atsakomybės esant nenugalimos jėgos (*force majeure*) atvejui, pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1996 m. liepos 15 d. nutarimą Nr. 840 „Dėl

atleidimo nuo atsakomybės esant nenugalimos jėgos (*force majeure*) aplinkybėms taisyklių patvirtinimo“ (Žin., 1996, Nr. [68-1652](#)).

III. FONDO DUOMENYS

9. Fondą sudaro stebėjimų duomenys ir informacija apie juos, kurie kaupiami pagal Vyriausybės ar jos įgaliotų institucijų patvirtintas valstybinio, savivaldybių ar ūkio subjektų aplinkos monitoringo ar mokslinių tyrimų programas. Šios programos turi būti parengtos, vadovaujantis valstybinio, bendraisiais savivaldybių ar ūkio subjektų aplinkos monitoringo nuostatais.

10. Fondo objektai klasifikuojami tokia tvarka:

10.1. hidrometeorologiniai duomenys;

10.2. krantų dinamikos duomenys;

10.3. hidrochemijos duomenys;

10.4. hidrobiologijos duomenys;

10.5. radioekologijos duomenys;

10.6. geologijos duomenys;

10.7. oro kokybės duomenys;

10.8. vandens kokybės duomenys;

10.9. dugno nuosėdų kokybės duomenys;

10.10. biotos užterštumo duomenys;

10.11. biologinių resursų duomenys;

10.12. jūros landšaftų duomenys;

10.13. kiti duomenys, susiję su natūraliais gamtiniais procesais ir antropogeniniu poveikiu jūroje ir priekrantėje.

IV. FONDO DUOMENŲ SURINKIMAS

11. Fondo duomenų teikėjai yra ministerijos, departamentai, kitos valstybinės institucijos, savivaldybės, mokslo ir mokymo įstaigos, kiti Lietuvos Respublikos bei užsienio valstybių fiziniai ir juridiniai asmenys, vykdančys jūros aplinkos ir gamtinių resursų monitoringą ir mokslinius tyrimus.

12. Visi Fondo duomenų teikėjai aplinkos ministro 2000 03 23 įsakyme Nr. 104 „Dėl jūros aplinkos monitoringo ir mokslo tiriamųjų darbų registravimo tvarkos“ (Žin., 2000, Nr. [27-746](#)) nustatyta tvarka privalo registruoti visų rūšių mokslinius tiriamuosius ir monitoringo darbus, susijusius su jūros aplinkos komponentų – vandens, oro, dugno nuosėdų, floros ir faunos – išteklių, jų naudojimu ir apsauga, vykdomų Lietuvos Respublikai priklausančiose Kuršių mariose ir Baltijos jūros teritoriniuose vandenyse bei ekonominėje zonoje:

12.1. Lietuvos Respublikos fiziniai ir juridiniai asmenys ne vėliau kaip prieš 20 darbo dienų iki darbų pradžios pateikia Centrai užpildytą registravimo formą su informacija apie planuojamus monitoringo ir mokslo tiriamuosius darbus;

12.2. Centras registruoja bei suteikia informaciją apie jau atliktus tokio pobūdžio darbus, jeigu apie juos turima informacijos;

12.3. Centras taip pat registruoja nacionalinės svarbos bei dvišales ar daugiašales tyrimų, stebėjimų programas ar projektus bei užsienio valstybių juridinių ir fizinių asmenų, tarptautinių organizacijų monitoringo ir mokslo tiriamųjų darbų projektus, kuriems vykdyti Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, tarpininkaujant Užsienio reikalų ministerijai, yra išdavusi leidimus.

13. Visi Fondo duomenų teikėjai privalo:

13.1. užtikrinti teikiamų duomenų patikimumą bei jų pateikimą laiku;

13.2. Centrai pareikalavus, duomenis patikrinti ir patikslinus informuoti per 10 darbo dienų;

13.3. atlyginti žalą, padarytą nepateikus arba atsisakius pateikti duomenis nustatyta tvarka, pateikus klaidingus duomenis, pavėlavus juos pateikti, pažeidus šiuos nuostatus, Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka.

14. Kiekvienas Fondo duomenų teikėjas turi teisę, raštu pateikęs prašymą, susipažinti su Fonde esančiais jo pateiktais duomenimis, pateikti tvarkymo įstaigai paklausimus ir, esant duomenų netikslumui, pateikus tai įrodančius dokumentus, reikalauti ištaisyti klaidingus arba papildyti neišsamius duomenis.

Gavęs šį reikalavimą Centras per 10 darbo dienų jį išnagrinėja ir raštu informuoja pareiškėją.

15. Gauti dokumentai su Fondo objektų duomenimis saugomi Fondo archyvuose (kompiuterinėse laikmenose ir įforminti raštu) Lietuvos Respublikos archyvų įstatymo (Žin., 1995, Nr. [107-2389](#)) nustatyta tvarka.

16. Fondo duomenys yra Centro nuosavybė.

17. Fondo duomenys yra nuolatinio saugojimo.

18. Tiriamųjų darbų rezultatai, ataskaitos Fondui pateikiami rašytine ir kompiuterinės laikmenos forma. Centras neatsako už ataskaitose pateiktų išvadų pagrįstumą.

V. FONDO DUOMENŲ NAUDOJIMAS

19. Fondo duomenys yra vieši, išskyrus įstatymų ir kitų teisės aktų nustatytus atvejus.

20. Fondo duomenys Lietuvos Respublikos valstybės valdžios ir valdymo institucijoms teikiami Viešojo administravimo įstatyme (Žin., 1999, Nr. [60-1945](#)) nustatyta tvarka. Kitiems duomenų vartotojams Fondo duomenys teikiami, vadovaujantis Lietuvos Respublikos teisės gauti informaciją iš valstybės ir savivaldos įstaigų įstatymu (Žin., 2000, Nr. [10-236](#)) bei Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 10 22 nutarimu Nr. 1175 patvirtinta Informacijos apie aplinką Lietuvos Respublikoje teikimo visuomenei tvarka (Žin., 1999, Nr. [90-2660](#)).

21. Duomenų vartotojai, naudodami Fondo duomenis, turi nurodyti Centro įstaigą, iš kurios buvo gauti duomenys bei pateikti nuorodą, kad jie gauti iš Fondo.

22. Fondo duomenys gali būti perduodami užsienio valstybėms, teikiami tarptautiniams kompiuterių tinklams tik Lietuvos Respublikos įstatymų, kitų teisės aktų ir Lietuvos Respublikos sutarčių su užsienio valstybėmis numatytais atvejais.

23. Kaupiami duomenys naudojami rengiant ketvirtinius ir metinius pranešimus (ataskaitas) Aplinkos ministerijai, teikiant statistinius duomenis apie Kuršių marių ir Baltijos jūros aplinkos būklę Vyriausybei ir kitoms valstybinėms institucijoms, rengiant rekomendacijas aplinkos būklei pagerinti, informuojant visuomenę apie jūros aplinkos būklę.

24. Fondo duomenys panaudojami ilgamečiams jūros aplinkos pokyčiams įvertinti, ekstremalių situacijų jūroje ir Kuršių mariose (potvyniai, naftos ir kitų teršalų išsiliejimai, uraganų padariniai) poveikiui vertinti ir valdyti.

25. Fondo pagrindu informacija teikiama Baltijos jūros aplinkos apsaugos Helsinkio komisijai (HELCOM), Tarptautinei jūros įsisavinimo tarybai (ICES), Europos aplinkos agentūrai (EEA), Pasaulinei meteorologijos organizacijai (PMO) ir kitoms tarptautinėms organizacijoms.

26. Centras, vadovaudamasis įstatymais ir kitais teisės aktais nustatyta tvarka, gali patvirtinti Fondo duomenų teikimo duomenų vartotojams paslaugų kainas.

VI. SAŲVEIKA SU KITOMIS DUOMENŲ BAZĖMIS BEI REGISTR AIS

27. Fondo duomenys sudaro duomenų bazę, kuri yra Aplinkos monitoringo duomenų fondo sudėtinė dalis. Jie taip pat gali būti ir kitų valstybinių informacijos sistemų sudėtinės dalys.

28. Fondo sąveika su kitomis duomenų bazėmis nustatoma atskira sutartimi ar Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka.

VII. FONDO DUOMENŲ APSAUGA

29. Centras atsako už Fondo duomenų apsaugą.

30. Centras, vadovaudamasis 1997 09 04 Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu Nr. 952 patvirtintais Bendraisiais duomenų apsaugos reikalavimais (Žin., 1997, Nr. [83-2075](#)), Lietuvos Respublikos įstatymais, šiais nuostatais, kitais teisės aktais, reglamentuojančiais informacijos apsaugos priemonės, nustato ir užtikrina administracines, technines, organizacines, programines bei kitas priemones, apsaugančias Fondo duomenis nuo neteisėto sunaikinimo, pakeitimo ir naudojimo.

31. Apsaugant Fondą nuo neteisėto duomenų sunaikinimo, pakeitimo bei naudojimo, taikomos apsaugos priemonės, pasirinktos pagal Fondo pobūdį.
